

[Udenrigsministeren]

henstilling til Elsam, som vi også har gjort, og alt det er udtryk for en dansk moralsk holdning – og jeg er enig med hr. Bolvig i, at det ikke er et spørgsmål, om det koster penge. Det kan være en moralsk støtte til dem, der er ofre for apartheidpolitikken, men hvis vi skal drøfte en egentlig sanktionspolitik, er det væsentligt, at den er international, og at den er effektiv.

(Kort bemærkning).

Steen Folke (VS):

Jeg synes ærlig talt ikke, udenrigsministeren taler ret godt for sin sag. Det er lidt for let gennemskueligt, hvad det er for kommercielle interesser, der i virkeligheden ligger bag og ligger udenrigsministeren meget på sinde.

Nu siger udenrigsministeren, at hvis det ikke bliver en international sanktionspolitik, undergraver man hele FN-instituttet osv. osv., og det er regeringens holdning. Ja, men hr. udenrigsminister, så forstår jeg slet ikke, hvordan den danske regering har kunnet give sig ind i nogle forhandlinger med de andre nordiske lande om at gennemføre visse sanktioner. Det bliver jo ikke ligefrem internationalt, og det bliver slet ikke noget, der involverer FN, hvis de nordiske lande finder frem til nogle former for sanktioner. Jeg kan da oplyse, hvis udenrigsministeren ikke har bemærket det, at der under disse vedtagelser i det såkaldte nordiske handlingsprogram indgår f. eks. et punkt, der hedder »forbud mod eller modvirkning af nyinvesteringer i Sydafrika«. Der indgår altså sågar et forbud, som ministeren af gode grunde har meget imod, i regeringernes overvejelser. Men jeg vil gerne spørge, om det er sådan, at udenrigsministeren ikke mere deler regeringens politik i forhold til det, der er vedtaget på det nordiske udenrigsministermøde.

(Kort bemærkning).

Jørgen Junior (FP):

Når de fem største NATO-landes udenrigsministre tog til Pretoria, var det nok, fordi de anerkendte, at Sydafrika er en nødvendig strategisk bestanddel af Vesten, og sikkert også, fordi de var klar over, at der foregår en udvikling, som, selv om den ikke er hurtig nok, går i en positiv og rigtig retning.

Udenrigsministeren (Christoffersen):

Jeg skal bare sige til hr. Steen Folke, at han ikke behøver at gøre sig nogen anstrengelser. Der er ingen tvivl om, at vi vil efterleve det nordiske handlingsprogram, men nu taler vi jo ikke om det. Vi taler om VS' forslag, som går ud på en total boykot, og det var det forslag, jeg kommenterede i mit indlæg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Karlskov Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v. (Ændring af afgiftsberegningen og beregningen af det grønlandske reguleringspristal).

(Lovforslag nr. L 85. Fremsat 22/11 78).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om afgift af motorkøretøjer.

(Lovforslag nr. L 86. Fremsat 22/11 78).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Søren B. Jørgensen (S):

De to lovforslag er kommet til verden på grundlag af en diskussion, der har været i det grønlandske landsråd om landskassens forventede indtægter og udgifter i årene fra 1979 frem til 1982.

[Søren B. Jørgensen]

Det viser sig, at der i 1976 ifølge bemærkningerne har været et overskud på omkring 26 mill. kr., hvorimod der i år er en nogenlunde balance. Men i de kommende år vil der være et underskud på mellem ca. 28 og 36 mill. kr. Årsagen til underskuddet fremover siger man skal være den rationering af spiritus, der nu sættes ind fra den 1. april 1979. Den merindtægt, man vil få gennem de foreslåede afgiftsforhøjelser er omkring 19 mill. kr. om året i de kommende år. Med andre ord: det, man taber på gyngerne, tager man ind på karrusellerne, idet man foreslår en generel forhøjelse af indførselsafgifterne i Grønland samt af motorafgifterne og afgifterne på motorcykler.

Jeg kan ikke finde nogen argumenter for at gå imod, idet det er et enstemmigt landsråd, der her opfordrer folketinget til at vedtage denne lovgivning, og vi kan fra socialdemokratiets side medvirke til lovforslagenes gennemførelse.

Dohrmann (FP):

Det er ikke længe siden, vi havde en hjemmestyredebate her i folketinget, og jeg finder ingen anledning til at gentage noget af det, der blev sagt ved den lejlighed. Vi kan støtte de foreliggende forslag ud fra den betragtning, at vi mener, at grønlænderne på disse områder selv skal have lov til at vælge, hvor meget og hvor lidt der skal betales i f. eks. afgifter, motorbeskatning m. m.

Men jeg kan tilføje, at jeg ikke mener, landsrådets spiritusrationering, der tillader 72 genstande pr. måned, vil løse nogen som helst problemer. Jeg tror, at en sådan spiritusrationering vil medføre, at der bliver indkøbt lige præcis dette antal genstande pro persona. Jeg tror, vi vil få at se, at der kommer en hel masse sortbørshandel deroppe med rationeringsmærker og den slags ting. Derfor tror jeg altså ikke, man har været særlig heldig, men det er selvfølgelig et grønlandsk anliggende, som vi må overlade til dem selv at tage stilling til.

Derudover vil jeg også gentage det, jeg sagde ved hjemmestyredebatten, nemlig at jeg er bange for, at den hjemmestyreordning, man foreslår, vil medføre en masse bureaukrati, en masse ekstra omkostninger til nytteløst papirarbejde. Disse forslag skal også betragtes som en delvis dækning af de udgifter,

det kommende hjemmestyre vil påføre den grønlandske befolkning, og jeg betragter derfor ministerens to forslag som en delvis bekræftelse på, at jeg havde ret dengang.

Fogh Rasmussen (V):

Disse forslag om at forhøje indførselsafgifterne i Grønland er jo udsprunget af tidligere landsrådsbeslutninger. Der er tradition for, at vi i sager af den slags følger landsrådets beslutninger, og jeg kan uden yderligere bemærkninger på venstres vegne love en velvillig og hurtig udvalgsbehandling af disse forslag.

Burgdorf (KF):

De to lovforslag, vi her behandler, synes at være ganske fornuftige, for hvis man skal have balance i den grønlandske landskasse, må man se at få indtægterne til at svare til udgifterne. De områder, man har fundet, er ganske traditionelle og ikke ukendte for os her i Danmark, men på listen over punktafgifter synes jeg der savnes én, som vi også traditionelt kender herhjemme, og det er afgiften på benzin. Jeg vil derfor spørge Grønlandsministeren, om han har glemt den, eller om det er med velberåd hu, at man har undladt benzinen. Jeg ved godt, der kan være erhvervsmæssige grunde til, at man ikke har taget benzinen med, men jeg ved også, at meget af den sejlads, der foregår, er lystbetonet, og derfor synes jeg godt, den kunne få en lille tak opad. Jeg vil gerne tilsige et velvilligt udvalgsarbejde.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Disse to lovforslag om henholdsvis indførselsafgift og afgift af motorkøretøjer er nødvendiggjort dels af spiritusrestriktionerne, som det har været nævnt før heroppefra, og de dermed formindskede indkomster til landskassen samt en øget administration i forbindelse med gennemførelse af hjemmestyre på Grønland.

Jeg mener, der er tale om nogle moderate forhøjelser, som skal mindske det kommende underskud på budgettet. Samtidig viser det evne og vilje til selv at kunne tilrettelægge en ting, som vi også helt forstod under hjemmestyredebatten at man kunne. Derfor har vi ikke nogen indvendinger imod lovforslagene

[Yvonne Herløv Andersen]

og vil medvirke til den ønskede hurtige gennemførelse af dem.

Ib Nørlund (DKP):

Dette er i og for sig sager, som vi ikke burde behandle mere her i folketinget; det er spørgsmål, som helt burde bestemmes af grønlandske myndigheder. Nu er de vedtaget af landsrådet, og jeg skal ikke blande mig i selve indholdet af dem og vil ikke give dem karakterer som hr. Burgdorf. Jeg har i og for sig ikke voldsom sympati for den måde, man nu griber tingene an på rent skattemæssigt, men det er bare ikke vores sag. Derfor vil jeg ønske forslagene en hurtig gang gennem tinget; vi agter ikke at engagere os videre i dem.

Ole Vig Jensen (RV):

Da der er en naturlig og velbegrunnet forklaring på det indtægtstab, som kan registreres i den grønlandske landskasse, og de to lovforslag, som skulle råde bod på de manglende indtægter, kan vi fra det radikale venstres side støtte dem, herunder også efter den indtrængende appel, der har været fra Grønland, at de kan få virkning allerede fra 1. januar 1979.

Flygaard (DR):

Retsforbundet kan give tilslutning til de to foreliggende lovforslag alene ud fra det synspunkt, at det er et ønske fra det grønlandske landsråd.

Steenholdt (Grøn.):

Jeg er ikke tilhænger af de grønlandske politikere, som vil prøve at løse spiritusproblemet ved hjælp af restriktioner eller totalt forbud. Da landsrådet vedtog sin beslutning om at begrænse spiritusmisbruget i Grønland, var grunden, at befolkningen krævede et eller andet udspil fra landsrådet til bekæmpelse af et meget stort problem. Vi var vidende om, at vi måtte dække de tabte beløb andetsteds fra. Vi har indført en landskat på 2 pct., og den vil vi nu supplere med de her foreslåede afgiftsforhøjelser. Landskattens forventede underskud 1979-1982 skyldes ikke alene begrænsningen af spiritusforbruget, men er også en konsekvens af hjemmestyrets indførelse. Jeg synes, det er mærkeligt og nærmest uforståeligt, at det ale-

ne er den grønlandske befolkning, der skal pålægges ekstra byrder, når den vil bekæmpe sit største problem, nemlig misbruget af spiritus og dets følger. Efter min mening burde hele rigets befolkning være med til denne opgave.

Jeg kan tilføje den oplysning, at der er andre og store prisforhøjelser på vej til den grønlandske befolkning ud over de foreslåede. Det år, hvor hjemmestyret skal indføres, bliver et økonomisk tungt år for den grønlandske befolkning, hvis den skal bære ekstrabyrden alene.

Men da landsrådet anbefaler disse prisforhøjelser, vil jeg bare anmode om en velvillig behandling af lovforslagene i udvalget.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg vil gerne ganske kort takke ordførerne for den særdeles velvillige behandling, disse lovforslag har fået.

Hr. Burgdorf spurgte, hvorfor benzinen ikke var med. Det skyldes ganske enkelt, at Grønlands landsråd har vurderet det således, at det var mere hensigtsmæssigt alene at lægge afgiften på selve motorkøretøjerne og undgå at få et administrativt adskillelsesbæsvær i afgiftsmæssig henseende. Dette mener jeg i hvert fald er årsagen.

Hr. Ib Nørlund mente, at lovforslagene alene burde behandles i Grønland af grønlandske myndigheder. Det er præcis, hvad der bliver tilfældet, når og hvis hjemmestyret indføres fra 1. maj næste år, idet lovforslag som disse ikke længere vil blive fremsat her i folketinget.

Hr. Steenholdt mente, at hele riget burde være med til at finansiere denne opgave, som vedrører spiritusmisbruget i Grønland. Det er et synspunkt, som jeg ikke uden videre vil afvise, for spiritusmisbruget er et socialt problem af betydelige dimensioner i Grønland, men man kunne måske også glæde sig over – og det var vel også det, hr. Steenholdt gjorde – at Grønlands landsråd har ønsket selv at tage denne opgave op. I andre henseender er det måske også sådan, at den grønlandske befolkning på nogle enkelte væsentlige områder ikke præcis deler vilkår med den øvrige befolkning i riget. Men i hvert fald er det væsentligt, at dette spørgsmål er taget op. Det har som konsekvens haft nogle økono-

[Ministeren for Grønland]

miske problemer i kølvandet, og det er dem, Grønlands landsråd så ansvarsbevidst prøver at finde løsninger på netop ved at anmode om, at disse lovforslag får en hurtig gang her igennem folketinget. Man ser gerne, at behandlingen skulle være færdig så betids, at de kunne træde i kraft 1. januar 1979. Endnu en gang tak for den tilslutning, forslagene har fået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Karlskov Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til det udvalg der den 12. oktober 1978 blev nedsat til behandling af lovforslag om Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om kemiske stoffer og produkter.

(Lovforslag nr. L 79. Fremsat 17/11 78).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Taanquist (S):**

Allerede ved forhandlingen om miljøministerens redegørelse om produktvurdering i sidste samling udtrykte vores daværende ordfører i denne sag, fru Tove Lindbo Larsen, at socialdemokratiet ønsker, at der indføres en lovgivning, der effektivt sikrer menneskers sundhed og det omgivende miljø mod skader fra de mange nye stoffer og produkter, der indføres i vores hverdag.

Vi er også forberedt på, at en sådan beskyttelse af sundhed og miljø ikke kan være gratis. Vi er flere gange i de senere år blevet mindet om de farer, der kan være ved brugen af de mange nye og ukendte stoffer og

produkter, der er sendt på markedet. Det gælder de direkte farer, f. eks. akutte forgiftninger o. lign., men det gælder især den skade på længere sigt, som visse stoffer kan forvolde. Det sidste, langtidsvirkningen, har vi især fået øjnene op for, efter at vi har kunnet påvise, at visse stoffer er fosterskadende, kræftfremkaldende eller allergifremkaldende. Endelig er der en anden langtidsvirkning, nemlig den, der består i en ophobning gennem fødekæderne.

Med det foreliggende lovforslag sikrer vi, at i hvert fald de nye stoffer, der kommer til, ikke vil komme på markedet, uden at deres sundheds- og miljøskadelige virkninger er undersøgt, og med nye stoffer forstås stoffer, der tages i brug efter 1. april 1980.

Det ville selvfølgelig være ønskeligt, om loven også kom til at omfatte de stoffer, der allerede er i brug, men det er der ikke praktiske muligheder for. Der anslås at være mellem 30.000 og 60.000 stoffer i brug allerede. Ministeren vil dog efter lovforslagets § 18 få bemyndigelse til også at inddrage de såkaldte gamle stoffer under anmeldelsespligten. På den anden side er der jo ikke tale om, at disse mange stoffer er helt ukendte. En del af dem vil være helt ufarlige, mens andre vil være kendt fra giftlisterne, positivlisterne osv.

Lovforslaget er, som det foreligger her, meget omfattende, og det er vi også enige i at det skal være. Det samler automatisk alle de områder op, som ikke er dækket af den tilgrænsende lovgivning, hvorved vi sikrer os, at intet stof i fremtiden tages i brug, uden at det er anmeldt og dets virkning på sundhed og miljø er undersøgt.

Vi kan derfor tilslutte os lovforslaget.

Maisted (FP):

Når man har læst dette lovforslag, får man det indtryk, at der kun er én person, der uden risiko kan handle med og anvende kemiske produkter, og det er miljøministeren. For selvfølgelig er det da rigtigt, at man skal forebygge sundheds- og miljøskader, som kan hidrøre fra kemiske stoffer og produkter, og den opfattelse er der vel ingen der ikke har. Men dette lovforslag er jo en imødekommelse af dem, der dybest set ikke ønsker nogen kemisk industri eller industri, der arbejder med kemiske stoffer, idet lovforslaget